

ZAKON

O ROBNIM REZERVAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi za obrazovanje, finansiranje, razmeštaj, korišćenje i obnavljanje robnih rezervi (u daljem tekstu: robne rezerve) i uslovi za formiranje, finansiranje, razmeštaj, korišćenje i obnavljanje obaveznih rezervi nafte i derivata nafte (u daljem tekstu: obavezne rezerve) i obezbeđenje i održavanje prostora za smeštaj i čuvanje, kao i poslovanje i upravljanje robnim rezervama i obaveznim rezervama i skladišnim prostorom na teritoriji Republike Srbije.

Član 2.

Načela poslovanja i upravljanja robnim rezervama su:

- 1) načelo snabdevenosti i stabilnosti - da državni organi posluju i upravljaju robnim rezervama i primenjuju odgovarajuće mere na koje su zakonom ovlašćeni radi postizanja snabdevenosti i stabilnosti na tržištu;
- 2) načelo tržišnog poslovanja – da se poslovanje robnim rezervama vrši prema uslovima na tržištu i u skladu sa principom jednakog pravnog položaja svih učesnika na tržištu;
- 3) načelo pažnje dobrog privrednika – da su subjekti koji posluju i upravljaju robnim rezervama dužni da u izvršavanju svojih obaveza postupaju sa povećanom pažnjom koja se u pravnom prometu zahteva za ovu vrstu obligacionih odnosa.

Član 3.

Robne rezerve se obrazuju i koriste za obezbeđenje snabdevenosti i stabilnosti na tržištu u slučaju:

- 1) vanrednih situacija - elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, katastrofa i drugih većih nesreća i nepogoda usled kojih nastupa ili može da nastupi prekid u osnovnom snabdevanju, ili nedovoljno, odnosno nestabilno osnovno snabdevanje (u daljem tekstu: vanredne situacije);
- 2) nastupanja ili neposredne opasnosti nastupanja ozbiljnih poremećaja na tržištu;
- 3) vanrednog ili ratnog stanja.

Snabdevenost iz stava 1. ovog člana je snabdevenost stanovništva poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, lekovima i medicinskim sredstvima i proizvodima koji su neophodni za život ljudi i zdravlje životinja, kao i strateškim sirovinama i materijalima za reprodukciju od posebnog značaja ili strateškog interesa za Republiku Srbiju.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu, zavisno od svojih potreba i mogućnosti, obrazovati robne rezerve, u skladu sa ovim zakonom.

Član 4.

Robne rezerve čine robe koje su nužne za obezbeđenje snabdevenosti i stabilnosti, i to :

- 1) poljoprivredni i prehrambeni proizvodi i materijal za reprodukciju;
- 2) lekovi, medicinska sredstva i oprema za zdravstvene i veterinarske ustanove i druge oblike zdravstvene službe;
- 3) nafta i naftni derivati;
- 4) oprema i roba za potrebe železnice, pošte, telekomunikacija, energetike i sistema odbrane;
- 5) ostali proizvodi od značaja za obezbeđenje snabdevenosti i stabilnosti.

Robne rezerve mogu da čine i novčana sredstva u domaćoj i stranoj valuti, kao i hartije od vrednosti.

Robne rezerve su u javnoj svojini.

Član 5.

Stručne poslove vezane za poslovanje robnim rezervama vrši Republička direkcija za robne rezerve (u daljem tekstu: Direkcija).

Direkcija ima svojstvo pravnog lica.

Sedište Direkcije je u Beogradu.

Direkcija može imati posebne organizacione jedinice izvan svog sedišta.

Član 6.

Direkcija je dužna da preduzme potrebne mere radi blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robi koja čini robne rezerve, uključujući i mere za njihovu prodaju, odnosno ponovnu kupovinu.

Član 7.

Direkcija posluje robnim rezervama na transparentan način, osim u slučaju ako propisima kojima se uređuje postupanje sa podacima značajnim za odbranu zemlje, nije drugačije određeno.

Direktor Direkcije propisuje stepen tajnosti podataka, dokumenata i ugovora koji se vode, čuvaju i zaključuju u vezi sa poslovima upravljanja robnim rezervama, u skladu sa propisima koji uređuju tajnost podataka.

II. GODIŠNJI PROGRAM I POSLOVANJE ROBNIM REZERVAMA

Član 8.

Godišnji program robnih rezervi donosi se za period jedne kalendarske godine, po stupanju na snagu zakona kojim se uređuje godišnji budžet Republike Srbije (u daljem tekstu: Godišnji program).

Godišnjim programom utvrđuje se:

- 1) vrsta, naziv, količina, odnosno obim i vrednost roba koje se obrazuju i obnavljaju kao robne rezerve, daju na zajam ili u zakup;
- 2) teritorijalni razmeštaj robnih rezervi;

- 3) kapacitet skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi;
- 4) uslovi pod kojima se određene vrste i količine robnih rezervi dugoročnije poveravaju na čuvanje i obnavljanje;
- 5) investicione potrebe;
- 6) potreban iznos sredstava za izvršenje Godišnjeg programa.

Godišnjim programom utvrđuju se i uslovi pod kojima Direkcija može da ugovara proizvodnju i isporuku pojedinih vrsta roba radi popune robnih rezervi, minimum robnih rezervi, deo robnih rezervi koji će se, u zavisnosti od potreba, obrazovati u novčanim sredstvima, u domaćoj i stranoj valuti i hartijama od vrednosti, kao i vrste i količine roba u robnim rezervama koje su neophodne za funkcionisanje sistema odbrane.

Godišnji program i finansijski plan za njegovo sprovođenje usvaja Vlada, na predlog Direkcije.

Direkcija podnosi Vladi godišnji izveštaj o poslovanju robnih rezervi.

Član 9.

Poslovanje robnim rezervama, i to obrazovanje, obnavljanje, razmeštaj i finansiranje robnih rezervi, obavlja Direkcija na osnovu Godišnjeg programa.

U poslovanju robnim rezervama Direkcija zaključuje pravne poslove, a naročito ugovore o:

- 1) nabavci, smeštaju, čuvanju i obnavljanju robnih rezervi u cilju postizanja snabdevenosti i stabilnosti na tržištu;
- 2) davanju na zajam roba iz robnih rezervi radi obnavljanja;
- 3) tehnološkim procesima nad robom u vlasništvu Direkcije;
- 4) donacijama;
- 5) zakupu opreme;
- 6) drugim poslovima iz delokruga svog rada.

Radi obnavljanja robnih rezervi, kao i smanjenja troškova skladištenja i vezanih troškova, roba iz robnih rezervi može da se daje u zajam zainteresovanim licima.

Robne rezerve iz člana 4. stav 1. ovog zakona mogu se prioritetno dati na zajam ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, za poslove odbrane i Vojsci Srbije, radi obezbeđenja osnovnih životnih potreba i nesmetanog funkcionisanja sistema odbrane u uslovima mogućih poremećaja u sistemu snabdevanja.

Vlada bliže propisuje uslove davanja na zajam i u zakup pojedinih vrsta roba iz robnih rezervi.

Član 10.

Sredstva za poslovanje robnim rezervama obezbeđuju se:

- 1) u budžetu Republike Srbije;
- 2) iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 11.

Robne rezerve se obrazuju nabavkom robe, ugovaranjem proizvodnje određenih proizvoda ili robnom razmenom.

Direkcija je dužna da za potrebe ministarstva nadležnog za poslove odbrane i Vojske Srbije izvrši nabavku potrebnih dobara iz sredstava koja će za te namene opredeliti ministarstvo nadležno za poslove odbrane na odgovarajućoj aproprijaciji i da ista dobra skladišti, čuva i obnavlja.

Ministarstvo nadležno za poslove odbrane može na osnovu ukazane potrebe po hitnom postupku preuzeti dobra nabavljena na način propisan u stavu 2. ovog člana, zaključenjem ugovora.

Član 12.

Nabavka robe za robne rezerve se vrši u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke, osim u slučajevima kada se vrši otkup tržišnih viškova od poljoprivrednih proizvođača ili kada bi primena postupka javne nabavke dovela do otkrivanja informacija od posebnog značaja ili strateškog interesa za Republiku Srbiju, o čemu Vlada donosi posebnu odluku.

Član 13.

Robne rezerve se obnavljaju zamenom, prodajom, nabavkom i davanjem na zajam radi obnavljanja.

Prodaja robe iz robnih rezervi vrši se putem javnog oglasa i javnim nadmetanjem, kao i preko robne berze, osim ako Vlada drugačije ne odluči u slučajevima iz člana 3. stav 1. tačka 2) ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje trgovina.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, u cilju nesmetanog funkcionisanja sistema odbrane, prodaja robe iz robnih rezervi po tržišnim uslovima ministarstvu nadležnom za poslove odbrane i Vojsci Srbije vrši se neposrednom pogodbom, o čemu odluku donosi Vlada.

Član 14.

Ako se nabavlja ili prodaje roba robnih rezervi koja se skladišti u javnim skladištima, promet se može vršiti i putem robnih zapisa, u skladu sa propisima kojima se uređuju javna skladišta i javne nabavke.

III. FORMIRANJE I KORIŠĆENJE OBAVEZNIH REZERV NAFTE I DERIVATA NAFTE

Član 15.

Obavezne rezerve formiraju se za slučaj kada je ugrožena sigurnost snabdevanja energijom i energentima usled poremećaja u snabdevanju energijom i energentima.

Obavezne rezerve formiraju se u visini 90 dana prosečnog dnevnog neto uvoza ili 61 dan prosečne dnevne potrošnje u Republici Srbiji, u zavisnosti koja količina je veća, odnosno u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama.

Obavezne rezerve ne uključuju robne rezerve nafte i derivata nafte, količine naftnih derivata u rezervoarima vozila i ostalim saobraćajnim sredstvima, a koje služe isključivo za njihov pogon, količine derivata nafte koje se nalaze u skladištima brodova, cevovodima, železničkim cisternama, autocisternama, skladištima benzinskih stanica, količine goriva uskladištene kod krajnjih potrošača, rezerve goriva Vojske Srbije, operativne rezerve i druge rezerve nafte i derivata nafte.

Obavezne rezerve su u javnoj svojini.

Obavezne rezerve ne mogu se mešati u istom rezervoaru sa rezervama iz stava 3. ovog člana osim po prethodno pribavljenoj saglasnosti Centralnog skladišnog tela iz člana 19. stav 1. ovog zakona.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, rezerve nafte ili derivata nafte koje se u istom rezervoaru mešaju sa obaveznim rezervama, imaju isti tretman u pogledu izveštavanja i nadzora, shodno ovom zakonu, kao i obavezne rezerve.

Član 16.

Obavezne rezerve mogu se formirati i održavati u sirovoj nafti, derivatima nafte i ugovornim pravima na kupovinu određenih količina nafte i derivata nafte.

Ugovorna prava iz stava 1. ovog člana, kojima se formiraju i održavaju obavezne rezerve, moraju biti predviđena srednjoročnim i godišnjim programom iz člana 18. ovog zakona i to u količini ne više od 10% ukupnih obaveznih rezervi i primenjivaće se ukoliko postoje problemi u pogledu finansiranja formiranja obaveznih rezervi.

Član 17.

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo) donosi dugoročni plan postepenog formiranja i održavanja obaveznih rezervi za period od deset kalendarskih godina (u daljem tekstu: dugoročni program).

Predlog iz stava 1. ovog člana Ministarstvo dostavlja Vladi, po prethodno pribavljenom mišljenju Direkcije.

Ministarstvo prati ostvarenje dugoročnog programa iz stava 1. ovog člana i po potrebi, uz pribavljeno mišljenje Direkcije, predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake treće godine.

Vlada, na predlog Ministarstva bliže propisuje uslove za obveznike naknade za formiranje obaveznih rezervi, kapacitete skladišta u javnoj svojini koja se koriste za potrebu obaveznih rezervi, bliže kriterijume za određivanje strukture i regionalnog rasporeda obaveznih rezervi nafte i derivata nafte, plan i kriterijume investiranja i investicione izgradnje i kriterijume pribavljanja i davanja i uzimanja u zakup skladišta i prateće infrastrukture.

Predlog iz stava 4. ovog člana Ministarstvo dostavlja Vladi, po prethodno pribavljenom mišljenju Direkcije.

Član 18.

Vlada na predlog Ministarstva donosi srednjoročni program formiranja i održavanja obaveznih rezervi za period od tri kalendarske godine (u daljem tekstu: srednjoročni program).

Predlog iz stava 1. ovog člana Ministarstvo dostavlja Vladi, po prethodno pribavljenom mišljenju Direkcije.

Na osnovu srednjoročnog programa, Ministarstvo uz pribavljeno mišljenje Direkcije donosi godišnji program formiranja i održavanja obaveznih rezervi za period od jedne kalendarske godine (u daljem tekstu: godišnji program obaveznih rezervi).

Srednjoročnim programom iz stava 1. ovog člana utvrđuje se nivo obaveznih rezervi, i to:

1) vrsta, naziv, količina, i vrednost nafte i derivata nafte, koje se formiraju i obnavljaju kao obavezne rezerve;

- 2) teritorijalni razmeštaj obaveznih rezervi;
- 3) potreban kapacitet skladišnog prostora i objekata za smeštaj i čuvanje obaveznih rezervi;
- 4) uslovi i način pod kojima se određene vrste i količine obaveznih rezervi obnavljaju;
- 5) investicione potrebe za izgradnju skladišnog kapaciteta i prateće infrastrukture za obavezne rezerve i rekonstrukciju postojećeg skladišnog kapaciteta;
- 6) potreban iznos sredstava za izvršenje programa;
- 7) termin plan aktivnosti;
- 8) ključne pokazatelje efikasnosti i
- 9) drugo neophodno za formiranje sistema obaveznih rezervi.

Godišnji program obaveznih rezervi donosi se najkasnije u roku od pet dana od dana stupanja na snagu zakona kojim se uređuje godišnji budžet Republike Srbije.

Izuzetno od stava 4. ovog člana godišnji program obaveznih rezervi za prvu godinu formiranja i održavanja obaveznih rezervi može da sadrži samo elemente iz stava 4. tač. 1) i 2) ovog člana.

Član 19.

Poslove u vezi formiranja, održavanja, investiranja i izveštavanja o obaveznim rezervama obavlja Ministarstvo, koje je Centralno skladišno telo u skladu sa Direktivom EZ 119/2009, unutar koga se organizuje posebna organizaciona celina u sastavu Sektora za naftu i gas.

Ministarstvo u cilju obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana, vrši sledeće:

- 1) formira i održava obavezne rezerve;
- 2) zaključuje ugovore o skladištenju obaveznih rezervi u skladu sa ratifikovanim međunarodnim bilateralnim sporazumima;
- 3) zaključuje ugovore o skladištenju obaveznih rezervi sa skladištarima izabranim kroz poslove javnih nabavki i sa energetske subjektima koji koriste rezervoare u javnoj svojini;
- 4) vodi registar obaveznih rezervi;
- 5) sarađuje i koordinira sa nadležnim državnim organima radi obavljanja poslova u pogledu formiranja i funkcionisanja sistema obaveznih rezervi;
- 6) izvršava međudržavne ugovore i sporazume koji se odnose na obavezne rezerve;
- 7) prati količine i kvalitet obaveznih rezervi, kao i druge usluge u vezi sa obaveznim rezervama;
- 8) izveštava Vladu o realizaciji godišnjeg programa obaveznih rezervi;
- 9) izveštava Vladu o količini strukturi, razmeštaju i raspoloživosti obaveznih rezervi;
- 10) prati ostvarivanje srednjoročnog i godišnjeg programa obaveznih rezervi određuje prioritete i predlaže mere i aktivnosti;
- 11) druge poslove neophodne za formiranje i ostvarivanje funkcionisanja sistema obaveznih rezervi u Republici Srbiji.

Vlada, na predlog Ministarstva donosi akt kojim bliže uređuje plan i kriterijume nabavki u cilju formiranja obaveznih rezervi.

Predlog iz stava 3. ovog člana Ministarstvo dostavlja Vladi po prethodno pribavljenom mišljenju Direkcije.

Član 20.

Direkcija u vezi obaveznih rezervi, u skladu sa srednjoročnim programom i godišnjim programom obaveznih rezervi, obavlja sledeće:

- 1) nabavlja naftu i derivate nafte u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast javnih nabavki, odnosno prodaje naftu i derivate nafte radi održavanja obaveznih rezervi;
- 2) skladišti u svojim rezervoarima obavezne rezerve derivata nafte;
- 3) uređuje dodatne uslove za skladištenje obaveznih rezervi i sredstva obezbeđenja za uskladištene obavezne rezerve kod energetske delatnosti skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva, a ne koriste rezervoare u javnoj svojini (u daljem tekstu: skladištari);
- 4) obezbeđuje nedostajući skladišni prostor kroz poslove javne nabavke u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast javnih nabavki;
- 5) upravlja pribavljanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih skladišnih kapaciteta;
- 6) izveštava Ministarstvo o količini, strukturi, razmeštaju i raspoloživosti obaveznih rezervi.

Član 21.

Sredstva za realizaciju srednjoročnog programa odnosno sredstva za formiranje, skladištenje, obnavljanje i druge troškove vezane za obavezne rezerve, kao i investicije u skladišta i prateću infrastrukturu, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u visini koja se za svaku godinu određuje zakonom o budžetu Republike Srbije u okviru razdela Ministarstva.

Sredstva za realizaciju srednjoročnog programa obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije u skladu sa utvrđenim limitima u fiskalnoj strategiji za tekuću godinu, sa projekcijama za naredne dve godine.

Član 22.

Visinu naknade za formiranje obaveznih rezervi, način obračuna i način plaćanja ove naknade, kao i raspolaganja sredstvima ove naknade, propisuje Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za poslove finansija i ministarstva nadležnog za poslove trgovine, a na osnovu potrebnog iznosa sredstava za izvršenje godišnjeg programa obaveznih rezervi, potrošnje derivata nafte u prethodnoj kalendarskoj godini i vremenskoj perioda za formiranje obaveznih rezervi.

Obveznici naknade za formiranje obaveznih rezervi, iz stava 1. ovog člana, su energetske subjekte koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom i imaju licencu za obavljanje ovih energetske delatnosti.

Sredstva prikupljena po osnovu naknade iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije.

Član 23.

Skladištar i energetski subjekt koji koristi skladišta u javnoj svojini, a sa kojim je Ministarstvo zaključilo ugovor o skladištenju obaveznih rezervi dužan je da ovlašćenom predstavniku Direkcije obezbedi slobodan pristup skladištu i stavi na uvid celokupnu dokumentaciju koja se odnosi na obavezne rezerve.

Obavezne rezerve mogu da se skladište i na teritoriji drugih država s kojima je prethodno zaključen međudržavni sporazum o skladištenju obaveznih rezervi, na osnovu potpisanog ugovora sa Ministarstvom.

Obavezne rezerve drugih država koje se na osnovu međudržavnih sporazuma skladište na teritoriji Republike Srbije ili su u prevozu preko teritorije Republike Srbije, ne mogu biti predmet nikakvih mera kojima bi se ograničilo raspolaganje takvim rezervama i njihova otprema s državnog područja Republike Srbije.

Član 24.

Skladištenje obaveznih rezervi, shodno srednjoročnom programu i godišnjem programu obaveznih rezervi, vrši se u skladištima Direkcije i u skladištima energetskih subjekata u javnoj svojini, saglasno propisima kojima se uređuje javna svojina.

U slučaju da su rezervoari iz stava 1. ovog člana popunjeni, skladištenje obaveznih rezervi se po potrebi vrši i u skladištima drugih energetskih subjekata koji poseduju licencu za skladištenje nafte i derivata nafte, saglasno odredbama ovog zakona.

Skladišni prostor za smeštaj i čuvanje obaveznih rezervi obezbeđuje se kupovinom, rekonstrukcijom, izgradnjom, promenom namene postojećih objekata ili uzimanjem u zakup nedostajućeg skladišnog prostora u skladu sa programima iz člana 18. st. 1. i 3. ovog zakona.

Član 25.

Energetski subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini, obavljaju poslove skladištenja obaveznih rezervi kao poverene poslove i skladište obavezne rezerve u skladu sa ugovorom o skladištenju zaključenim sa Ministarstvom.

Cenu skladištenja u skladištima u javnoj svojini predlaže Ministarstvo, na osnovu metodologije za određivanje cene skladištenja u skladištima koju utvrđuje Vlada.

Metodologijom iz stava 2. ovog člana, utvrđuju se elementi za obračun i način obračuna cene skladištenja određene vrste obaveznih rezervi u određenom skladištu, koji sadrže opravdane troškove poslovanja koji čine: troškove amortizacije, održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije objekata, rukovanja skladištima, osiguranja, zaštite životne sredine i druge troškove poslovanja kojima se obezbeđuje odgovarajuća stopa i rok povraćaja sredstava od investicija u energetske objekte za skladištenje obaveznih rezervi.

Član 26.

Skladištari koji su na javnom tenderu ponudili najpovoljnije uslove skladištenja, skladište obavezne rezerve u skladu sa ugovorom o uskladištenju zaključenim sa Ministarstvom.

Pod najpovoljnijim uslovima skladištenja smatra se najniža ponuđena cena skladištenja obaveznih rezervi, uz ispunjavanje svih drugih uslova propisanih javnim tenderom.

Član 27.

Skladištari su dužni da prilikom zaključenja ugovora sa Ministarstvom, predaju Ministarstvu utvrđena sredstva obezbeđenja za uskladištene obavezne rezerve.

Član 28.

O količini, kvalitetu, prostornom rasporedu, mesečnim i drugim izveštajima obaveznih rezervi, shodno ovom zakonu, zaključenim ugovorima o skladištenju obaveznih rezervi, vodi se registar obaveznih rezervi.

Registar iz stava 1. ovog člana vodi Ministarstvo.

Skladištari i energetske subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini dužni su da dostave Direkciji podatke potrebne za vođenje registra iz stava 1. ovog člana, a Direkcija je dužna da ih dostavi Ministarstvu, zajedno sa podacima za količine uskladištene u svojim rezervoarima koji su potrebni za vođenje registra iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo bliže propisuje sadržaj i način vođenja registra iz stava 1. ovog člana.

Član 29.

Ministarstvo propisuje obrazac mesečnog izveštaja o količini, kvalitetu, strukturi i razmeštaju obaveznih i drugih rezervi nafte.

Skladištari i energetske subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini, dužni su da sastavljaju mesečne izveštaje na propisanom obrascu iz stava 1. ovog člana i dostavljaju ih Direkciji najkasnije do desetog u mesecu za prethodni mesec.

Direkcija je dužna da, mesečne izveštaje sastavljene na propisanom obrascu iz stava 1. ovog člana za obavezne rezerve i druge rezerve uskladištene u svojim rezervoarima, kao i mesečne izveštaje iz stava 2. ovog člana, dostavi Ministarstvu najkasnije do petnaestog u mesecu za prethodni mesec.

Član 30.

Direkcija, energetske subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini i skladištari koji skladište obavezne rezerve dužni su da:

- 1) na zahtev ovlašćenog inspektora, odnosno drugog lica ovlašćenog od Ministarstva stave na uvid isprave i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na obavezne rezerve;
- 2) posebno označe i izvoje rezervoare namenjene za obavezne rezerve;
- 3) u svakom trenutku imaju na stanju uskladištenu količinu obaveznih rezervi odgovarajućeg kvaliteta, osim u slučaju obnavljanja obaveznih rezervi i više sile, o čemu obaveštavaju Ministarstvo;
- 4) u svakom trenutku obezbede pristup uskladištenim obaveznim rezervama ovlašćenom inspektor, odnosno drugom licu ovlašćenom od Ministarstva.

Direkcija i skladištari koji skladište obavezne rezerve dužni su da preduzmu potrebne mere radi blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robi koja čini obavezne rezerve, uključujući i mere za njihovu prodaju, odnosno ponovnu kupovinu.

Član 31.

Vlada, na predlog Ministarstva, donosi program mera kako bi u slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja energijom i energentima bilo omogućeno brzo, efikasno i transparentno stavljanje na tržište Republike Srbije jednog dela ili svih obaveznih rezervi ili posebnih ograničenja potrošnje tako da se derivati nafte dodele određenim grupama potrošača, na osnovu prioriteta.

IV. UPRAVLJANJE I OBEZBEĐENJE SKLADIŠNOG PROSTORA ZA SMEŠTAJ I ČUVANJE ROBNIH REZERVU

Član 32.

Direkcija skladišti robne rezerve u sopstvenim skladištima, javnim skladištima, kod privrednih subjekata, proizvođača i drugih lica, odnosno kada se radi o lekovima, medicinskim sredstvima kod pravnih lica kojima je izdata dozvola za promet lekova i medicinskih sredstava na veliko sa kojima se zaključuje ugovor o čuvanju, skladištenju, odnosno obnavljanju robnih rezervi.

Odluku o izgradnji, raspolaganju, odnosno pribavljanju skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi donosi Vlada, na predlog Direkcije.

Odluku o korišćenju, odnosno davanju u zakup i otkazu ugovora o zakupu skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi, donosi Direkcija, a odluku o stavljanju hipoteke na nepokretnostima koje koristi za obavljanje svoje delatnosti donosi Vlada na predlog Direkcije.

Član 33.

Skladišni prostor za smeštaj i čuvanje robnih rezervi obezbeđuje se kupovinom, rekonstrukcijom, izgradnjom ili promenom namene postojećih objekata, sredstvima koja su Godišnjim programom predviđena za investicione potrebe.

Godišnjim programom utvrđuju se investicione potrebe, naročito prema vrsti, nameni i veličini objekata, kao i izvorima i visini potrebnih sredstava za izgradnju.

Član 34.

Oprema i nepokretnosti koje koristi Direkcija, a koje nisu u potpunosti iskorišćene za skladištenje robnih rezervi, mogu se dati u zakup na određeno vreme.

Davanje u zakup se vrši putem javnog oglasa, odnosno javnog nadmetanja, davaocu najpovoljnije ponude.

Izuzetno, nepokretnosti i oprema iz stava 1. ovog člana mogu se dati u zakup bez plaćanja nadoknade uz uslov njihovog tekućeg i investicionog održavanja.

Vlada bliže propisuje uslove izdavanja u zakup nepokretnosti i opreme.

Član 35.

Roba iz robnih rezervi, odnosno sredstva, nepokretnosti ili oprema, ne mogu da budu predmet zaloge niti obezbeđenja potraživanja trećih lica prema skladištaru ili zakupcu, kao ni predmet bilo kakve upotrebe, promene namene ili ubiranja plodova bez saglasnosti Direkcije.

Član 36.

Skladištar ili drugo lice kome je roba iz robnih rezervi, skladište ili oprema poverena na čuvanje, dužan je:

- 1) da se pridržava odredaba ugovora o čuvanju, skladištenju i obnavljanju, kao i ugovora o rukovanju i obezbeđenju;
- 2) da na zahtev ovlašćenog predstavnika Direkcije omogući kvantitativnu i kvalitativnu kontrolu robe, odnosno sredstava;
- 3) da na zahtev ovlašćenog predstavnika Direkcije stavi na uvid isprave i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na uskladištene robne rezerve;
- 4) da posebno označi i izdvoji robu iz robnih rezervi, odnosno da u svakom trenutku ima na stanju uskladištenu količinu robe iz robnih rezervi;
- 5) da omogući ovlašćenim predstavnicima Direkcije izuzimanje i premeštaj robe.

V. POSLOVANJE ROBNIM REZERVAMA U SLUČAJU VANREDNE SITUACIJE, VANREDNOG ILI RATNOG STANJA

Član 37.

U slučaju vanredne situacije, vanrednog ili ratnog stanja, Direkcija nastavlja sa poslovanjem, na način i pod uslovima koje odredi Vlada.

Pravna lica koja proizvode, odnosno vrše poslove prometa roba koje su utvrđene u strukturi robnih rezervi, dužna su da u slučaju vanredne situacije, vanrednog ili ratnog stanja, proizvode, odnosno prodaju takve robe radi popune i obnavljanja robnih rezervi, na osnovu posebnog akta Vlade.

VI. NADZOR

Član 38.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove trgovine i poljoprivrede preko tržišnih i poljoprivrednih inspektora, kao i ministarstvo nadležno za poslove energetike i ministarstvo nadležno za poslove finansija, u skladu sa ovlašćenjima propisanim zakonom kojim se uređuje promet robe i usluga, odnosno drugi nadležni organi u skladu sa ovlašćenjima propisanim zakonom i propisima koji su doneti za sprovođenje tih zakona.

VII. KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 39.

Novčanom kaznom od 1.500.000,00 do 3.000.000,00 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

- 1) ne poštuje uslove skladištenja obaveznih rezervi u skladu sa članom 20. tačka 3.) ovog zakona;
- 2) ne plati naknadu u skladu sa odredbom člana 22. ovog zakona;
- 3) ne omogući licu ovlašćenom od strane Direkcije da vrši kontrolu količine i kvaliteta uskladištenih obaveznih rezervi, u skladu sa članom 23. ovog zakona;
- 4) ne poštuje obaveze iz ugovora o skladištenju obaveznih rezervi zaključenog sa Ministarstvom u skladu sa odredbama člana 27. ovog zakona;

5) ne dostavi Direkciji podatke potrebne za vođenje registra u skladu sa članom 28. ovog zakona;

6) ne obezbedi da rezerve nafte ili derivata nafte koje se u istom rezervoaru mešaju sa obaveznim rezervama, imaju isti tretman u pogledu izveštavanja i nadzora, shodno ovom zakonu, kao i obavezne rezerve, u skladu sa članom 15. stav 6. ovog zakona;

7) na zahtev ovlašćenog inspektora ne stavi na uvid isprave i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na obavezne rezerve u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 1) ovog zakona;

8) ne označe posebno i izdvoje rezervoare namenjene za obavezne rezerve u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 2) ovog zakona;

9) nema u svakom trenutku na stanju uskladištenu količinu obaveznih rezervi odgovarajućeg kvaliteta u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 3) ovog zakona;

10) ne obezbede pristup uskladištenim obaveznim rezervama ovlašćenom inspektor, odnosno drugom licu ovlašćenom od Ministarstva u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 4) ovog zakona;

11) ne preduzmu potrebne mere radi blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robu koja čini obavezne rezerve u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona.

Uz privredni prestup iz stava 1. ovog člana, pravnom licu izreći će se i zaštitna mera zabrana pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću – energetskom delatnošću u trajanju od šest meseci do tri godine.

Prekršaji

Član 40.

Novčanom kaznom od 100.000,00 do 200.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne plati naknadu u skladu sa odredbom člana 22. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000,00 do 150.000,00 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 dinara.

Uz prekršajnu kaznu iz stava 1. ovog člana, pravnom licu se izriče i zaštitna mera zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti – energetska delatnost u trajanju od šest meseci do godinu dana.

Uz prekršajnu kaznu iz stava 3. ovog člana, preduzetniku se izriče i zaštitna mera zabrana vršenja određenih delatnosti – energetske delatnosti u trajanju od šest meseci do godinu dana.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim akata koji su predviđeni u čl. 17, 19, 25. i 31. ovog zakona koji će biti doneti u roku od 10 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski akt iz člana 22. ovog zakona biće donet do 1. novembra 2013. godine.

Odredbe člana 22, člana 39. stav 1. tačka 2) i člana 40. ovog zakona primenjuju se do dana početka primene zakona kojim će se urediti oblast naknada.

Do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom, primenjuju se podzakonska akta doneta na osnovu Zakona o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92).

Član 42.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92).

Član 43.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredba člana 22. ovog zakona primenjuje se od 1. marta 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tač. 4, 6, 7. i 16. Ustava Republike Srbije, kojim se utvrđuje da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje odbranu i bezbednost Republike Srbije i njenih građana i mere za slučaj vanrednog stanja; jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, robne rezerve, svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine; organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Nakon dvadeset godina primene Zakona o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92) nastala je potreba za donošenjem novog zakona u cilju usklađivanja sa pravnim sistemom Republike Srbije, kao i ispunjavanja zahteva za članstvo Republike Srbije u Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) i EU.

Jedan od osnovnih razloga za donošenje ovog zakona kojim će se precizno definisati ciljevi obrazovanja robnih rezervi, odrediti obim i vrsta proizvoda u okviru robnih rezervi i regulisati druga pitanja od značaja za usklađivanje sistema robnih rezervi sa evropskom regulativom, je i utvrđivanje novih rešenja.

Takođe, novim zakonom se, nakon iskustva u primeni dosadašnjeg zakona kojim je regulisana oblast robnih rezervi, otklanjaju uočeni nedostaci.

Oblast robnih rezervi je do prestanka postojanja državne zajednice Srbija i Crna Gora bila uređena saveznim i republičkim zakonima i podzakonskim aktima i to: Zakonom o robnim rezervama („Službeni list SFRJ”, broj 58/89 i „Službeni list SRJ”, br. 16/93...26/97) i Odlukom o uslovima korišćenja saveznih robnih rezervi i skladišta („Službeni list SRJ”, broj 9/97), Zakonom o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92) i Uredbom o uslovima davanja na zajam i korišćenje roba iz republičkih robnih rezervi („Službeni glasnik RS”, broj 86/04). Donošenjem Odluke Saveta ministara o davanju na korišćenje i upravljanje nepokretnosti („Službeni list SCG”, broj 18/03), stvoreni su uslovi da u nadležnost Republičke direkcije za robne rezerve pređu poslovi, zadaci i pokretna i nepokretna imovina Savezne direkcije za robne rezerve. Stavljanjem van snage saveznog Zakona o robnim rezervama i podzakonskog akta, nastala je potreba da se donošenjem novog zakona, na sveobuhvatan i savremen način reguliše oblast poslovanja robnim rezervama.

Takođe, Zakonom o ratifikaciji ugovora o osnivanju Energetske zajednice između Evropske zajednice i Republike Albanije, Republike Bugarske, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, bivše jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Crne Gore, Rumunije, Republike Srbije i privremene misije Ujedinjenih nacija na Kosovu u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija („Službeni glasnik RS”, broj 62/06) (u daljem tekstu: Ugovor) Republika Srbija je preuzela obavezu da usaglasí svoje zakonodavstvo sa zahtevima direktiva EU koje se odnose na energetiku čime će se omogućiti puno učešće zemalja Jugoistočne Evrope u unutrašnjem tržištu energije Evropske Unije.

Na petom sastanku Saveta ministara koji je održan dana 11. decembra 2008. godine doneta je Odluka br. 2008/03/MC–EnC o proširenju Ugovora i na naftnu oblast. Jedno od najznačajnijih pitanja iz ove oblasti je uspostavljanje sistema obaveznih rezervi nafte u skladu sa Direktivom 2009/119/EZ kojom se nameće obaveza zemljama članicama da drže minimalne rezerve nafte i/ili derivata nafte.

Na desetom sastanku Saveta ministara koji je održan dana 18. oktobra 2012. godine, Savet ministara je usvojio Odluku o primeni Direktive 119/2009/EZ kojom se Države članice obavezuju da uspostave obavezne rezerve nafte i/ili derivata nafte ne kasnije od 1. januara 2023. godine.

Imajući u vidu preuzetu međunarodnu obavezu zakonom o robnim rezervama se uređuje i oblast obaveznih rezervi nafte i derivata nafte.

III. SADRŽINA ZAKONA I OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Član 1. Predloga zakona definiše predmet i sadržinu zakona predviđajući da se zakonom uređuju uslovi za obrazovanje, finansiranje, razmeštaj, korišćenje i obnavljanje robnih rezervi (u daljem tekstu: robne rezerve) i uslovi za formiranje, finansiranje, razmeštaj, korišćenje i obnavljanje obaveznih rezervi nafte i derivata nafte (u daljem tekstu: obavezne rezerve) i obezbeđenje i održavanje prostora za njihov smeštaj i čuvanje, kao i poslovanje i upravljanje robnim rezervama i obaveznim rezervama i skladišnim prostorom na teritoriji Republike Srbije.

Član 2. Predloga zakona utvrđuje osnovna načela na kojima se zasniva poslovanje i upravljanje robnim rezervama, a to su: snabdevenost i stabilnost, tržišno poslovanje, pažnja dobrog privrednika.

Član 3. Predloga zakona propisuje slučajeve u kojima se koriste robne rezerve i definiše pojam snabdevenosti.

U stavu 1. se određuje za koje slučajeve treba obezbediti snabdevenost i stabilnost tržišta, odnosno definiše se da se robne rezerve obrazuju za slučaj vanrednih situacija- elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i drugih većih nesreća i nepogoda usled kojih nastupa ili može da nastupi prekid u osnovnom snabdevanju, ili nedovoljno, odnosno nestabilno osnovno snabdevanje; nastupanja ili neposredne opasnosti nastupanja ozbiljnih poremećaja na tržištu i vanrednog ili ratnog stanja.

Definisan je izraz „snabdevenost” kao snabdevenost stanovništva poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, lekovima i medicinskim sredstvima i proizvodima koji su neophodni za život ljudi i zdravlje životinja, kao i strateškim sirovinama i materijalima za reprodukciju od posebnog značaja ili strateškog interesa za Republiku Srbiju.

Takođe, predviđa se da autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu u skladu sa potrebama i mogućnostima, obrazovati robne rezerve, u skladu sa ovim zakonom.

Član 4. Predloga zakona utvrđuje, u skladu sa smernicama STO, vrstu proizvoda i roba koje su neophodne za obezbeđenje snabdevenosti i stabilnosti, kao i oblik svojine nad robnim rezervama. Propisuje se da robne rezerve čine poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, materijal za reprodukciju, lekovi, medicinska sredstva i oprema za zdravstvene i veterinarske ustanove i druge oblike zdravstvene službe, nafta i naftni derivati, oprema i roba za potrebe železnica, pošta, telekomunikacija i energetike i ostali proizvodi od značaja za obezbeđenje snabdevenosti i stabilnosti. Robne rezerve mogu da čine i novčana sredstva u domaćoj i stranoj valuti, kao i hartije od vrednosti. Vezano za novčana sredstva koja mogu da čine robne rezerve, ista se čuvaju na računu izvršenja budžeta i mogu se samo namenski koristiti u slučaju da je potrebno izvršiti nabavku roba za potrebe robnih rezervi. Ovim sredstvima upravlja Ministarstvo finansija u skladu sa zakonom koji reguliše budžetski sistem. Robne rezerve mogu činiti i materijalizovane hartije od vrednosti - robni zapisi, koji su regulisani odredbama Zakona o javnim skladištima.

U stavu 3. ovog člana je propisano da su robne rezerve u javnoj svojini.

Članom 5. Predloga zakona se propisuje da Republička direkcija za robne rezerve (u daljem tekstu: Direkcija) vrši stručne poslove vezane za poslovanje robnim rezervama i ima svojstvo pravnog lica.

Sedište Direkcije je u Beogradu, a može imati posebne organizacione jedinice izvan svog sedišta.

Član 6. Predloga zakona predviđa obavezu Direkcije da preduzima sve potrebne mere u cilju blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robi koja čini robne rezerve, uključujući i mere za njihovu prodaju, odnosno ponovnu kupovinu, sve u cilju postizanja transparentnosti.

Član 7. Predloga zakona predviđa da Direkcija posluje robnim rezervama na transparentan način, osim u slučaju ako propisima kojima se uređuje postupanje sa podacima značajnim za odbranu zemlje, nije drugačije određeno i tada direktor Direkcije propisuje stepen tajnosti podataka, dokumenata i ugovora koji se vode, čuvaju i zaključuju u vezi sa poslovima upravljanja robnim rezervama, u skladu sa propisima koji uređuje tajnost podataka.

Član 8. Predloga zakona reguliše period važenja i način donošenja programa na osnovu koga posluje Direkcija .

Propisano je da nakon stupanja na snagu zakona kojim se uređuje godišnji budžet Republike Srbije, Vlada usvaja godišnji program robnih rezervi i finansijski plan za njegovo sprovođenje. Godišnjim programom se utvrđuje vrsta, naziv, količina, odnosno obim i vrednost roba koje se obrazuju i obnavljaju kao robne rezerve, daju na zajam ili u zakup; teritorijalni razmeštaj robnih rezervi; kapacitet skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi; uslovi pod kojima se određene vrste i količine robnih rezervi dugoročnije poveravaju na čuvanje i obnavljanje; investicione potrebe; potreban iznos sredstava za izvršenje Godišnjeg programa; uslovi pod kojima Direkcija može da ugovara proizvodnju i isporuku pojedinih vrsta roba; minimum robnih rezervi, deo robnih rezervi koji će se obrazovati u novčanim sredstvima i hartijama od vrednosti, kao i vrste i količine roba u robnim rezervama koje su neophodne za funkcionisanje sistema odbrane.

Članom 9. Predloga zakona propisuje se način poslovanja robnim rezervama i vrste ugovora koji se zaključuju u tom poslovanju. Direkcija posluje robnim rezervama na osnovu programa, a u poslovanju zaključuje ugovore o nabavci, smeštaju, čuvanju i obnavljanju robnih rezervi u cilju postizanja snabdevenosti i stabilnosti na tržištu; o davanju na zajam roba iz robnih rezervi radi obnavljanja; o tehnološkim procesima nad robom u vlasništvu Direkcije; o donacijama, zakupu i drugim poslovima iz delokruga svog rada. Predviđeno je, takođe, da se robne rezerve mogu prioritarno dati na zajam ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, poslove odbrane i Vojsci Srbije, radi obezbeđenja osnovnih životnih potreba i nesmetanog funkcionisanja sistema odbrane u uslovima mogućih poremećaja u sistemu snabdevanja.

Zbog specifičnosti u pogledu ugovaranja zajma i zakupa, predviđa se da će Vlada propisati bliže uslove davanja na zajam i u zakup pojedinih vrsta roba iz robnih rezervi, a sve u cilju održavanja i obnavljanja robnih rezervi, kao i smanjenja troškova skladištenja i vezanih troškova.

Član 10. Predloga zakona definiše način finansiranja i izvor sredstava za potrebe robnih rezervi i način raspolaganja istim. Finansijska sredstva se utvrđuju i raspoređuju finansijskim planom koji donosi Vlada na predlog Direkcije i obezbeđuju iz budžeta Republike i iz drugih izvora.

Član 11. Predloga zakona predviđa se da se robne rezerve obrazuju nabavkom robe, ugovaranjem proizvodnje određenih proizvoda ili robnom razmenom.

Takođe, po zahtevu ministarstva nadležnog za poslove odbrane, Direkcija je ovlašćena da za potrebe ministarstva nadležnog za poslove odbrane i Vojske Srbije izvrši nabavku potrebnih dobara iz sredstava koja će za te namene opredeliti ministarstvo nadležno za poslove odbrane na odgovarajućoj aproprijaciji i ista dobra skladišti, čuva i obnavlja. Ministarstvo nadležno za poslove odbrane može na osnovu ukazane potrebe po hitnom postupku preuzeti nabavljena dobra zaključenjem ugovora.

Članom 12. Predloga zakona propisano je da se nabavka robe za robne rezerve vrši u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast javnih nabavki, osim u slučajevima kada se vrši otkup tržišnih viškova od poljoprivrednih proizvođača ili kada bi primena postupka javne nabavke dovela do otkrivanja informacija od posebnog značaja ili strateškog interesa za Republiku Srbiju, o čemu Vlada donosi posebnu odluku.

Član 13. Predloga zakona definiše način obnavljanja u cilju održavanja nivoa robnih rezervi koji je utvrđen godišnjim programom. Predviđeno je da se obnavljanje vrši zamenom, prodajom, nabavkom i davanjem na zajam radi obnavljanja. Uslovi prodaje su uređeni tako da se prodaja vrši javnim oglašavanjem i javnim nadmetanjem, kao i preko robne berze, osim ako Vlada drugačije ne odluči u slučajevima iz člana 3. stav 1. tačka 2) ovog zakona, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje trgovina. Izuzetno, u cilju nesmetanog funkcionisanja sistema odbrane, prodaja robe iz robnih rezervi po tržišnim uslovima ministarstvu nadležnom za poslove odbrane i Vojsci Srbije vrši se neposrednom pogodbom, o čemu odluku donosi Vlada.

Član 14. Predloga zakona - S obzirom da je stupio na snagu Zakon o javnim skladištima poljoprivrednih proizvoda kojim se propisuje šta su javna skladišta i način prometa robom koja se skladišti u istom, ovim članom predviđa se da će se u slučaju da se kupuje ili prodaje roba robnih rezervi koja se skladišti u javnim skladištima promet može vršiti i putem robnih zapisa, u skladu sa zakonom koji reguliše javna skladišta i javne nabavke.

Članom 15. Predloga zakona propisuje se da se obavezne rezerve formiraju za slučaj kada je ugrožena sigurnost snabdevanja energijom i energentima usled poremećaja u snabdevanju energijom i energentima. Dalje se definiše da se obavezne rezerve formiraju u visini 90 dana prosečnog dnevnog neto uvoza ili 61 dan prosečne dnevne potrošnje u Republici Srbiji, u zavisnosti koja količina je veća, odnosno u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama, pri čemu obavezne rezerve ne uključuju robne rezerve nafte i derivata nafte, količine naftnih derivata u rezervoarima vozila i ostalim saobraćajnim sredstvima, a koje služe isključivo za njihov pogon, količine derivata nafte koje se nalaze u skladištima brodova, cevovodima, železničkim cisternama, autocisternama, skladištima benzinskih stanica, količine goriva uskladištene kod krajnjih potrošača, rezerve goriva Vojske Srbije, operativne rezerve i druge rezerve nafte i derivata nafte.

Obavezne rezerve su u javnoj svojini.

Obavezne rezerve ne mogu se mešati u istom rezervoaru sa rezervama iz stava 3. ovog člana osim po prethodno pribavljenoj saglasnosti Centralnog skladišnog tela iz člana 19. stav 1. ovog zakona. U slučaju iz stava 6. ovog člana, rezerve nafte ili derivata nafte koje se u istom rezervoaru mešaju sa obaveznim rezervama, imaju isti tretman u pogledu izveštavanja i nadzora, shodno ovom zakonu, kao i obavezne rezerve.

Član 16. Predloga zakona predviđa da se obavezne rezerve mogu formirati i održavati u sirovoj nafti, derivatima nafte i ugovornim pravima na kupovinu određenih količina nafte i derivata nafte, kojima se formiraju i održavaju obavezne rezerve i moraju biti predviđena srednjoročnim i godišnjim programom, u količini ne više od 10% ukupnih obaveznih rezervi i primenjivaće se ukoliko postoje problemi u pogledu finansiranja formiranja obaveznih rezervi.

Član 17. Predloga zakona definiše dugoročni program postepenog formiranja i održavanja obaveznih rezervi za period od deset kalendarskih godina (u daljem tekstu: dugoročni program) koji donosi Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove energetike (u daljem tekstu: Ministarstvo) po prethodno pribavljenom mišljenju Direkcije. Ministarstvo prati ostvarenje ovog programa i po potrebi, uz pribavljeno mišljenje Direkcije, predlaže njegovo usklađivanje sa realnim potrebama najmanje svake treće godine. Vlada, na predlog Ministarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje Direkcije, bliže propisuje uslove za obveznike naknade za formiranje obaveznih rezervi, kapacitete skladišta u javnoj svojini koja se koriste za potrebu obaveznih rezervi, bliže kriterijume za određivanje strukture i regionalnog rasporeda obaveznih rezervi nafte i derivata nafte, plan i kriterijume investiranja i investicione izgradnje i kriterijume pribavljanja i davanja i uzimanja u zakup skladišta i prateće infrastrukture.

Članom 18. Predloga zakona definiše se srednjoročni program formiranja i održavanja obaveznih rezervi za period od tri kalendarske godine (u daljem tekstu: srednjoročni program), koji donosi Vlada, na predlog Ministarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje Direkcije. Na osnovu srednjoročnog programa, Ministarstvo uz pribavljeno mišljenje Direkcije donosi godišnji program formiranja i održavanja obaveznih rezervi za period od jedne kalendarske godine (u daljem tekstu: godišnji program).

Srednjoročnim programom i godišnjim programom uređuje se nivo obaveznih rezervi, i to: vrsta, naziv, količina, i vrednost nafte i derivata nafte, koje se formiraju i obnavljaju kao obavezne rezerve; teritorijalni razmeštaj obaveznih rezervi; potreban kapacitet skladišnog prostora i objekata za smeštaj i čuvanje obaveznih rezervi; uslovi i način pod kojima se određene vrste i količine obaveznih rezervi obnavljaju; investicione potrebe za izgradnju skladišnog kapaciteta i prateće infrastrukture za obavezne rezerve i rekonstrukciju postojećeg skladišnog kapaciteta; potreban iznos sredstava za izvršenje programa; termin plan aktivnosti; ključne pokazatelje efikasnosti i drugo neophodno za formiranje sistema obaveznih rezervi.

Godišnji program obaveznih rezervi donosi se najkasnije u roku od pet dana od dana stupanja na snagu zakona kojim se uređuje godišnji budžetu Republike Srbije.

Izuzetno od stava 4. ovog člana godišnji program obaveznih rezervi za prvu godinu formiranja i održavanja obaveznih rezervi može da sadrži samo elemente iz stava 4. tač. 1) i 2) ovog člana.

Član 19. Predloga zakona propisuje poslove koje obavlja Ministarstvo, koje je Centralno skladišno telo u skladu sa Direktivom EZ 119/2009, unutar koga će se obrazovati posebna organizaciona celina u sastavu Sektora za naftu i gas, u vezi formiranja, održavanja, investiranja i izveštavanja o obaveznim rezervama, i to: formira i održava obavezne rezerve; zaključuje ugovore o skladištenju obaveznih rezervi u skladu sa ratifikovanim međunarodnim bilateralnim sporazumima; zaključuje ugovore o skladištenju obaveznih rezervi sa skladištarima izabranim kroz poslove javnih nabavki i sa energetske subjektima koji koriste rezervoare u javnoj svojini, vodi registar obaveznih rezervi; sarađuje i koordinira sa nadležnim državnim organima radi obavljanja poslova u pogledu obrazovanja i funkcionisanja sistema obaveznih rezervi; izvršava međudržavne ugovore i sporazume koji se odnose na

obavezne rezerve; prati količine i kvalitet obaveznih rezervi, kao i druge usluge u vezi sa obaveznim rezervama; izveštava Vladu o realizaciji godišnjeg programa obaveznih rezervi; izveštava Vladu o količini strukturi, razmeštaju i raspoloživosti obaveznih rezervi; prati ostvarivanje srednjoročnog i godišnjeg programa, određuje prioritete i predlaže mere i aktivnosti; druge poslove nephodne za formiranje i ostvarivanje funkcionisanja sistema obaveznih rezervi u Republici Srbiji.

Vlada, na predlog Ministarstva po prethodno pribavljenom mišljenju Direkcije donosi akt kojim bliže uređuje plan i kriterijume nabavki i ugovaranja u cilju obrazovanja obaveznih rezervi.

Član 20. Predloga zakona propisuje poslove koje obavlja Direkcija, u vezi obaveznih rezervi i u skladu sa srednjoročnim programom i godišnjim programom obaveznih rezervi, i to: kupuje naftu i derivate nafte, kroz poslove javne nabavke, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast javnih nabavki, odnosno prodaje naftu i derivate nafte radi održavanja obaveznih rezervi; skladišti u svojim rezervoarima obavezne rezerve derivata nafte; uređuje dodatne uslove za skladištenje obaveznih rezervi i sredstva obezbeđenja za uskladištene obavezne rezerve kod energetskih subjekata, koji imaju licencu za obavljanje energetske delatnosti skladištenje nafte, derivata nafte i biogoriva, a ne koriste rezervoare u javnoj svojini (u daljem tekstu: skladištari); obezbeđuje nedostajući skladišni prostor kroz poslove javne nabavke u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast javnih nabavki; upravlja pribavljanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih skladišnih kapaciteta; izveštava Ministarstvo o količini, strukturi, razmeštaju i raspoloživosti obaveznih rezervi.

Član 21. Predloga zakona propisuje da sredstva za formiranje, skladištenje, obnavljanje i druge troškove vezane za obavezne rezerve, kao i investicije u skladišta i prateću infrastrukturu, obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u visini koja se za svaku godinu određuje zakonom o budžetu Republike Srbije u okviru razdela Ministarstva.

Sredstva za realizaciju srednjoročnog programa obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije u skladu sa utvrđenim limitima u fiskalnoj strategiji za tekuću godinu, sa projekcijama za naredne dve godine.

Članom 22. Predloga zakona definiše se visina naknade za formiranje obaveznih rezervi nafte i derivata nafte, način obračuna i način plaćanja ove naknade, kao i raspolaganja sredstvima ove naknade, koje propisuje Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za poslove finansija i ministarstva nadležnog za poslove trgovine, a na osnovu potrebnog iznosa sredstava za izvršenje srednjoročnog i godišnjeg programa, potrošnje derivata nafte u prethodnoj kalendarskoj godini i vremenskog perioda za formiranje obaveznih rezervi.

Propisano je da su obveznici naknade za formiranje obaveznih rezervi nafte i derivata nafte, energetski subjekti koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom i imaju licencu za obavljanje ovih energetskih delatnosti.

Sredstva prikupljena po osnovu ove naknade, prihod su budžeta Republike Srbije.

Član 23. Predloga zakona definiše da skladištar i energetski subjekt koji koristi skladišta u javnoj svojini, a sa kojim je Ministarstvo zaključilo ugovor o skladištenju obaveznih rezervi dužan je da ovlašćenom predstavniku Direkcije obezbedi slobodan pristup skladištu i staviti na uvid celokupnu dokumentaciju koja se odnosi na obavezne rezerve. Obavezne rezerve mogu da se skladište i na teritoriji drugih država s kojima je prethodno zaključen međudržavni sporazum o skladištenju obaveznih rezervi, na osnovu potpisanog ugovora sa Ministarstvom. Obavezne rezerve drugih država koje se na osnovu međudržavnih sporazuma skladište na

teritoriji Republike Srbije ili su u prevozu preko teritorije Republike Srbije, ne mogu biti predmet nikakvih mera kojima bi se ograničilo raspolaganje takvim rezervama i njihova otprema s državnog područja Republike Srbije.

Član 24. Predloga zakona propisuje da se skladištenje obaveznih rezervi, shodno srednjoročnom i godišnjem programu obaveznih rezervi, vrši u skladištima Direkcije i u skladištima energetskih subjekata u javnoj svojini, saglasno propisima kojima se uređuje javna svojina. U slučaju da su navedeni rezervoari popunjeni, skladištenje obaveznih rezervi se, po potrebi, vrši i u skladištima drugih energetskih subjekata koji poseduju licencu za skladištenje nafte i derivata nafte, saglasno odredbama ovog zakona. Skladišni prostor za smeštaj i čuvanje obaveznih rezervi obezbeđuje se kupovinom, rekonstrukcijom, izgradnjom, promenom namene postojećih objekata ili uzimanjem u zakup nedostajućeg skladišnog prostora u skladu sa srednjoročnim i godišnjim programom.

Član 25. Predloga zakona propisuje da energetski subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini, obavljaju poslove skladištenja obaveznih rezervi kao poverene poslove i skladište obavezne rezerve u skladu sa ugovorom o skladištenju zaključenim sa Ministarstvom. Cenu skladištenja u skladištima u javnoj svojini predlaže Ministarstvo, na osnovu metodologije za određivanje cene skladištenja u skladištima koju utvrđuje Vlada i kojom se utvrđuju elementi za obračun i način obračuna cene skladištenja određene vrste obaveznih rezervi u određenom skladištu, koji sadrže opravdane troškove poslovanja koji čine: troškove amortizacije, održavanja, izgradnje, rekonstrukcije i modernizacije objekata, rukovanja skladištima, osiguranja, zaštite životne sredine i druge troškove poslovanja kojima se obezbeđuje odgovarajuća stopa i rok povraćaja sredstava od investicija u energetske objekte za skladištenje obaveznih rezervi.

Član 26. Predloga zakona propisuje da skladištari koji su na javnom tenderu ponudili najpovoljnije uslove skladištenja, skladište obavezne rezerve u skladu sa ugovorom o uskladištenju zaključenim sa Ministarstvom, a pod najpovoljnijim uslovima skladištenja smatra se najniža ponuđena cena skladištenja obaveznih rezervi, uz ispunjavanje svih drugih uslova propisanih javnim tenderom.

Članom 27. Predloga zakona je propisano da su skladištari dužni da prilikom zaključenja ugovora sa Ministarstvom, predaju Ministarstvu utvrđena sredstva obezbeđenja za uskladištene obavezne rezerve.

Član 28. Predloga zakona definiše registar obaveznih rezervi koji vodi Ministarstvo, shodno ovom zakonu, zaključenim ugovorima o skladištenju obaveznih rezervi, o količini, kvalitetu, prostornom rasporedu, mesečnim i drugim izveštajima obaveznih rezervi. Skladištari i energetski subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini dužni su dostave Direkciji podatke potrebne za vođenje registra, a Direkcija je dužna da ih dostavi Ministarstvu, zajedno sa podacima za količine uskladištene u svojim rezervoarima koji su potrebni za vođenje registra. Ministarstvo bliže propisuje sadržaj i način vođenja registra.

Član 29. Predloga zakona predviđa da Ministarstvo propisuje obrazac mesečnog izveštaja o količini, kvalitetu, strukturi i razmeštaju obaveznih i drugih rezervi nafte, a da su skladištari i energetski subjekti koji koriste rezervoare u javnoj svojini, dužni da sastavljaju mesečne izveštaje na propisanom obrascu i dostavljaju ih Direkciji najkasnije do desetog u mesecu za prethodni mesec i da je Direkcija dužna da ih dostavi Ministarstvu najkasnije do petnaestog u mesecu na naredni mesec. Direkcija je dužna da, mesečne izveštaje sastavljene na propisanom obrascu za obavezne rezerve i druge rezerve uskladištene u svojim rezervoarima, kao i mesečne izveštaje, dostavi Ministarstvu najkasnije do petnaestog u mesecu za prethodni mesec.

Članom 30. Predloga zakona definisane su dužnosti Direkcije, energetskih subjekata koji koriste rezervoare u javnoj svojini i skladištara koji skladište obavezne rezerve, i to: da na zahtev nadležnog inspektora, odnosno drugog lica ovlašćenog od Ministarstva stave na uvid isprave i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na obavezne rezerve; da posebno označe i izdvoje rezervoare namenjene za obavezne rezerve; da u svakom trenutku imaju na stanju uskladištenu količinu obaveznih rezervi odgovarajućeg kvaliteta, osim u slučaju obnavljanja obaveznih rezervi i više sile, o čemu obavestavaju Ministarstvo; da u svakom trenutku obezbede pristup uskladištenim obaveznim rezervama nadležnom inspektor, odnosno drugom licu ovlašćenom od Ministarstva. Pored navedenog, Direkcija i skladištari koji skladište obavezne rezerve dužni su da preduzmu potrebne mere radi blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robi koja čini obavezne rezerve, uključujući i mere za njihovu prodaju, odnosno ponovnu kupovinu.

Član 31. Predloga zakona predviđa da Vlada, na predlog Ministarstva, donosi program mera kako bi u slučaju kada je ugrožena sigurnost snabdevanja energijom i energentima bilo omogućeno brzo, efikasno i transparentno stavljanje na tržište Republike Srbije jednog dela ili svih obaveznih rezervi ili posebnih ograničenja potrošnje, tako da se derivati nafte dodele određenim grupama potrošača, na osnovu prioriteta.

Član 32. Predloga zakona propisuje gde se čuvaju robe robnih rezervi - Direkcija skladišti robne rezerve u sopstvenim skladištima, javnim skladištima, kod privrednih subjekata, proizvođača i drugih lica, odnosno kada se radi o lekovima, medicinskim sredstvima kod pravnih lica kojima je izdata dozvola za promet lekova i medicinskih sredstava na veliko sa kojima se zaključuje ugovor o čuvanju, skladištenju, odnosno obnavljanju robnih rezervi. Odluku o izgradnji, raspolaganju, odnosno pribavljanju skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi kao i stavljanju hipoteke na nepokretnostima koje koristi za obavljanje svoje delatnosti, donosi Vlada, na predlog Direkcije, a odluku o korišćenju, odnosno davanju u zakup i otkazu ugovora o zakupu skladišnog prostora za smeštaj i čuvanje robnih rezervi, donosi Direkcija.

Član 33. Predloga zakona propisuje na koji način Direkcija obezbeđuje skladišni prostor, pri čemu je predviđeno da se isti može obezbediti kupovinom, rekonstrukcijom, izgradnjom ili promenom namene postojećih objekata, sredstvima koja su Godišnjim programom predviđena za investicione potrebe. Godišnjim programom se utvrđuju investicione potrebe, naročito prema vrsti, nameni i veličini objekata, kao i izvorima i visini potrebnih sredstava za izgradnju.

Član 34. Predloga zakona definiše mogućnost da se oprema i nepokretnosti koje koristi Direkcija, a nisu u potpunosti iskorišćene za skladištenje robnih rezervi, mogu dati u zakup na određeno vreme, putem javnog oglasa, odnosno javnog nadmetanja ili izuzetno, kad se može dati na korišćenje bez plaćanja nadoknade, uz uslov tekućeg i investicionog održavanja. Vlada bliže propisuje uslove u pogledu izdavanja u zakup i davanja na korišćenje bez plaćanja nadoknade.

Član 35. Predloga zakona propisuje da roba iz robnih rezervi, odnosno sredstva, nepokretnosti ili oprema, ne može da bude predmet zaloge niti obezbeđenja potraživanja trećih lica prema skladištaru ili zakupcu, kao ni predmet bilo kakve upotrebe, promene namene ili ubiranja plodova bez saglasnosti Direkcije.

Član 36. Predloga zakona definiše i taksativno nabraja dužnosti skladištara ili drugog lica kome je roba iz robnih rezervi, skladište ili oprema poverena na čuvanje, i to: da se pridržava odredaba ugovora o čuvanju, skladištenju i obnavljanju, kao i ugovora o rukovanju i obezbeđenju; da na zahtev ovlašćenog predstavnika Direkcije omogući kvantitativnu i kvalitativnu kontrolu robe, odnosno sredstava; da na zahtev ovlašćenog predstavnika Direkcije stavi na uvid isprave i svu potrebnu

dokumentaciju koja se odnosi na uskladištene robne rezerve; da posebno označi i izdvoji robu iz robnih rezervi, odnosno da u svakom trenutku ima na stanju uskladištenu količinu robe iz robnih rezervi i da omogućiti ovlašćenim predstavnicima Direkcije izuzimanje i premeštaj robe.

Član 37. Predloga zakona definiše poslovanje robnim rezervama u slučaju vanredne situacije, vanrednog ili ratnog stanja, pri čemu Direkcija nastavlja sa poslovanjem na način i pod uslovima koje odredi Vlada. Na osnovu posebnog akta Vlade, pravna lica koja proizvode, odnosno vrše poslove robnog prometa roba koje su utvrđene u strukturi robnih rezervi, su dužna da u slučaju vanrednog ili ratnog stanja proizvode, odnosno prodaju takve robe radi popune i obnavljanja robnih rezervi.

Član 38. Predloga zakona propisuje da nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove trgovine i poljoprivrede preko tržišnih i poljoprivrednih inspektora, kao i ministarstvo nadležno za poslove energetike i ministarstvo nadležno za poslove finansija, u skladu sa ovlašćenjima propisanim zakonom kojim se uređuje promet robe i usluga, odnosno drugi nadležni organi u skladu sa ovlašćenjima propisanim zakonom i propisima koji su doneti za sprovođenje tih zakona.

Član 39. Predloga zakona se predviđa da će se novčanom kaznom od od 1.500.000,00 do 3.000.000,00 dinara kazniti za privredni prestup pravno lice ako: ne poštuje uslove skladištenja obaveznih rezervi u skladu sa članom 20. tačka 3) ovog zakona; ne plati naknadu u skladu sa odredbom člana 22. ovog zakona; ne omogućiti licu ovlašćenom od strane Direkcije da vrši kontrolu količine i kvaliteta uskladištenih obaveznih rezervi, u skladu sa članom 23. ovog zakona; ne poštuje obaveze iz ugovora o skladištenju obaveznih rezervi zaključenog sa Ministarstvom skladu sa odredbama člana 27. ovog zakona; ne dostavi Direkciji podatke potrebne za vođenje registra u skladu sa članom 28. ovog zakona; ne obezbedi da rezerve nafte ili derivata nafte koje se u istom rezervoaru mešaju sa obaveznim rezervama, imaju isti tretman u pogledu izveštavanja i nadzora, shodno ovom zakonu, kao i obavezne rezerve, u skladu sa članom 15. stav 6. ovog zakona; na zahtev nadležnog inspektora ne stavi na uvid isprave i svu potrebnu dokumentaciju koja se odnosi na obavezne rezerve u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 1) ovog zakona; ne označe posebno i izdvoje rezervoare namenjene za obavezne rezerve u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 2) ovog zakona; nema u svakom trenutku na stanju uskladištenu količinu obaveznih rezervi odgovarajućeg kvaliteta u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 3) ovog zakona; ne obezbede pristup uskladištenim obaveznim rezervama nadležnom inspektor, odnosno drugom licu ovlašćenom od Ministarstva u skladu sa članom 30. stav 1. tačka 4) ovog zakona; ne preduzmu potrebne mere radi blagovremenog sprečavanja nastanka materijalne štete na robi koja čini obavezne rezerve u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona. Propisano je da se uz privredni prestup iz stava 1. ovog člana, pravnom licu izriče i zaštitna mera zabrana pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću – energetsom delatnošću u trajanju od šest meseci do tri godine.

Članom 40. Predloga zakona uvodi se i prekršajna odgovornost za pravno lice, odnosno odgovorno lice u pravnom licu, ukoliko ne izmiruje naknadu za obavezne rezerve nafte i derivata nafte. Novčanom kaznom od 100.000,00 do 200.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne plati naknadu u skladu sa odredbom člana 22. ovog zakona, a kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000,00 do 150.000,00 dinara, a preduzetnik novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 dinara. Pored prekršajne kazne predviđa se da se pravnom licu izriče i zaštitna mera zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti – energetska delatnost u trajanju od šest meseci do godinu dana i da se

preduzetniku, uz prekršajnu kaznu izriče i zaštitna mera zabrana vršenja određenih delatnosti – energetske delatnosti u trajanju od šest meseci do godinu dana.

Članom 41. Predloga zakona propisan je rok od šest meseci za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje ovog zakona, osim akata koji su predviđeni u čl. 17, 19, 25. i 31. koji će biti doneti u roku od 10 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Podzakonski akt iz člana 22. ovog zakona biće donet do 1. novembra 2013. godine. Predviđeno je da će se član 22, član 39. stav 1. tačka 2) i član 40. primenjivati do početka primene propisa kojim će se regulisati oblast naknada.

Do donošenja podzakonskih akata propisanih ovim zakonom, primenjuju se podzakonska akta doneta na osnovu Zakona o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92).

Čl. 42. i 43. Predloga zakona propisano je da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o robnim rezervama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92) i da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim odredbe člana 22. ovog zakona koje se primenjuju od 1. marta 2014. godine.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

U skladu sa zaključcima sa I. Naftnog foruma, Sekretarijat Energetske zajednice je u julu 2010. godine angažovao „Petroleum Development Consultants limited” (PDC) za izradu studije „Obavezne rezerve nafte u Energetskoj zajednici” (u daljem tekstu: Studija). Za Republiku Srbiju Studija je obuhvatila procenu potrošnje do 2020. godine koja je rađena prema MAED modelu, koji je pripremila Internacionalna agencija za atomsku energiju.

Prema podacima iz navedene studije, kao i sledećim parametrima:

- početna godina za formiranje obaveznih rezervi nafte i derivata je 2014;

(nakon uspostavljanja zakonodavnog okvira i obezbeđenja početnih finansijskih sredstava);

- cena sirove nafte tipa Ural od 117 usd/bbl;

- cena „korpe proizvoda” od 592 €/tona;

- cena izgradnje skladišnih kapaciteta od 200 €/m³ za sirovu naftu;

- cena izgradnje skladišnih kapaciteta za derivate nafte od 240 €/m³ i

- cena operativnih troškova rada skladištara od 15.2 €/m³,

- potrošnja se u periodu 2020-2023. godine neće bitnije menjati,

procenjeno je da su za formiranje obaveznih rezervi nafte potrebna sredstva u iznosu od oko 700 miliona evra u periodu 2014-2023. godina.

S obzirom da su navedeni parametri podložni promeni navedena vrednost je promenjiva. Za obezbeđenje ovih sredstava zakonom je propisana naknada čiji su obveznici energetske subjekti koji obavljaju energetske delatnosti proizvodnje derivata nafte i trgovine naftom, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom i imaju licencu za obavljanje ovih energetske delatnosti.

Za formiranje Centralnog skladišnog tela, nove organizacione jedinice u sastavu Sektora za naftu i gas planiraće se u budžetu Republike Srbije za 2014. godinu, iznos od oko osam miliona dinara na godišnjem nivou.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. NA KOGA I KAKO ĆE UTICATI PREDLOŽENA REŠENJA ZAKONA

Predložena rešenja će pozitivno uticati na građane i privredna društva, na sigurnost snabdevanja osnovnih životnih namirnica, energenata, industrijskih i medicinskih proizvoda.

Predložena rešenja omogućiće da ne dolazi do većih tržišnih poremećaja i da se ekonomske aktivnosti odvijaju kontinuirano odnosno predvidivo.

Nova rešenja će doprineti boljoj snabdevenosti i stabilnosti tržišta od koje će korist imati svi građani.

Novim zakonskim rešenjima, državnim organima se nameće niz obaveza, koje se ogledaju u donošenju propisa za izvršavanje ovog zakona, dostavljanja izveštaja Vladi, izrada izveštaja o sigurnosti snabdevanja, priprema i donošenje programa mera za slučaj kada je ugrožena sigurnost snabdevanja energijom, energentima, životnim namirnicama, lekovima i dr.

Skladišni kapaciteti u javnoj svojini će se iskoristiti u potpunosti što će dovesti do smanjenja fiksnih troškova po jedinici proizvoda za skladištenje.

Takođe, donošenjem ovog zakona podstačiće se izgradnja novih skladišnih kapaciteta za oko 130 miliona evra, što će uticati na podsticaj domaće metaloprerađivačke i građevinske industrije i povećanje zaposlenosti.

2. KOJI SU TROŠKOVI KOJE ĆE PRIMENA ZAKONA IZAZVATI GRAĐANIMA I PRIVREDI, POSEBNO MALIM I SREDNJIM PREDUZEĆIMA

Ovim zakonom se uvodi posebna naknada za obavezne rezerve nafte i derivata nafte kojom će se obezbediti sredstva za obrazovanje, čuvanje, obnavljanje i druge troškove vezane za poslovanje obaveznih rezervi nafte i naftnih derivata, a koju će plaćati svi krajnji kupci kroz cenu proizvoda.

Uticaj na cene derivata nafte prema urađenim analizama (na bazi cena nafte i derivata nafte iz avgusta 2012. godine, prosečnom prodajnom kursu Narodne banke Srbije iz avgusta 2012. godine, trenutno raspoloživim skladišnim kapacitetima, kao i podacima o visini obaveznih rezervi nafte za Republiku Srbiju iz studije „Obavezne rezerve nafte u Energetskoj zajednici”, kao i roku formiranja obaveznih rezervi 1. januara 2023. godine će biti oko 1,85 dinara ili oko 1,1% po litru derivata na godišnjem nivou. Ova procena će se, u skladu sa predloženim rešenjem iz zakona, usaglašavati na godišnjem nivou i održavaće realne potrebe za finansijskim sredstvima, u cilju formiranja obaveznih rezervi nafte.

Imajući u vidu kretanje cena derivata nafte u 2012. godini u odnosu na kotacijske cene derivata nafte, vidimo da kretanja na domaćem tržištu zavise o kretanju cena na berzi, ali se primećuje i uticaj internih odluka privrednih društava koja se bave trgovinom nafte i derivata nafte.

Ukoliko uvođenje naknade za formiranje obaveznih rezervi nafte bude uticalo na značajniji i neopravdani porast cena osnovnih derivata nafte (zbog internih odluka privrednih društava koja se bave trgovinom nafte, derivatima nafte, biogorivima i komprimovanim prirodnim gasom u skladu sa članom 64. stav 5. Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11-ispravka, 93/12 i 124/12) Vlada može propisati način utvrđivanja najviših cena osnovnih derivata nafte bez fiskalnih dažbina u slučaju sprečavanja poremećaja na tržištu nafte i derivata nafte ili otklanjanja štetnih posledica poremećaja na tržištu nafte i derivata nafte.

Na osnovu gore navedenog, može se zaključiti da najveći uticaj na cene derivata nafte na domaćem tržištu imaju cene na berzi, te da naknada neće bitno uticati na povećane cene koju će plaćati krajnji kupci.

3. DA LI SU POZITIVNE POSLEDICE DONOŠENJA ZAKONA TAKVE DA OPRAVDAVAJU TROŠKOVE KOJE ĆE ON STVORITI

Pozitivne posledice zakona su takve da opravdaju bilo kakve, eventualne troškove koje će stvoriti, jer se radi o instrumentu obezbeđenja sigurnosti snabdevanja čime se obezbeđuje ekonomska sigurnost države.

4. DA LI ZAKON STIMULIŠE POJAVU NOVIH PRIVREDNIH SUBJEKATA NA TRŽIŠTU I TRŽIŠNU KONKURENCIJU

Ovaj zakon direktno stimuliše pojavu novih privrednih subjekata, otvara prostor za osvajanje novih tehnologija iz oblasti zaštite životne sredine (kao što su pretvaranje benzinskih para u benzin, tehnologiju plivajućih membrana u tehnologiju plivajućih krovova itd).

Na osnovu studije koju je pripremila Internacionalna agencija za atomsku energiju samo do 2020. godine ulaganje u skladišni prostor je 172 miliona evra. Imajući u vidu tehnologiju naše metaloprerađivačke industrije i dosadašnje iskustvo sa sigurnošću se može tvrditi da će ovo izvesti domaća operativa.

Zakonom o javnim skladištima za poljoprivredne proizvode uvedene su značajne novine za privredne subjekte u poljoprivredi. Republička direkcija za robne rezerve je u 2010. godini potpisala Protokol o saradnji sa Kompenzacionim fondom, u cilju bržeg razvoja sistema javnih skladišta i u Predlogu zakona je predvidela da će ako se nabavlja ili prodaje roba robnih rezervi koja se skladišti u javnim skladištima, promet se može vršiti i putem robnih zapisa, u skladu sa propisima kojima se uređuju javna skladišta i javne nabavke.

5. DA LI SU SVE ZAINTERESOVANE STRANE IMALE PRILIKU DA IZNESU SVOJE STAVOVE O ZAKONU

O predloženim rešenjima su svoje stavove izneli predstavnici ministarstava nadležnih za poslove zdravlja, finansija i privrede, odbrane, poljoprivrede, trgovine, pravde i državne uprave, ekonomije i regionalnog razvoja, energetike i zaštite životne sredine i unutrašnjih poslova, a njihove sugestije i predlozi su uzeti u obzir prilikom izrade teksta zakona.

Takođe, Odlukom Ministarskog saveta broj 2008/03/MG-EnC od 11. decembra 2008. godine odlučeno je da se Ugovor o formiranju Energetske Zajednice proširi sa naftnom dimenzijom. Ovom odlukom utvrđeno je formiranje i održavanje Naftnog foruma, koji će se održavati jednom godišnje u Beogradu. Od tada su u Beogradu održana četiri Naftna Forumna na kojima je učestvovala više od 100 predstavnika naftnih kompanija i investitora, a predstavnici Republike Srbije predstavili su Nacrt zakona i model formiranja obaveznih rezervi nafte i derivata nafte. Zainteresovane strane iznale su svoj

stav da će organizovanje obaveznih rezervi nafte doprineti, pored energetske sigurnosti i razvoju i optimizaciji infrastrukturnih objekata. U Ministarstvu energetike, razvoja i zaštite životne sredine održano je više sastanaka sa privrednim društvima za proizvodnju, uvoz i transport nafte i derivata nafte (članice Nacionalnog naftnog komiteta Srbije) gde se razmatrao deo zakona o robnim rezervama, koji reguliše obavezne rezerve nafte i derivata nafte i njihove sugestije je Ministarstvo energetike, razvoja i zaštite životne sredine implementiralo u Odeljku Formiranje i korišćenje obaveznih rezervi nafte i derivata nafte.

6. KOJE ĆE SE MERE TOKOM PRIMENE ZAKONA PREDUZETI DA BI SE OSTVARILA SVRHA DONOŠENJA AKTA

Predlog zakona propisuje da će se propisi za izvršavanje ovog zakona doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim akata koji su predviđeni u delu Formiranje i korišćenje obaveznih rezervi nafte i derivata nafte koji će biti doneti u roku od deset meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Podzakonski akt vezan za regulisanje naknade za obavezne rezerve nafte i derivata nafte biće donet do 1. novembra 2013. godine i primenjivaće se do početka primene propisa kojim će se regulisati oblast naknada. Takođe su jasno propisane nadležnosti u sprovođenju ovog zakona.